

דגם תשובות לשאלון בתנ"ך לעולים חדשים לבתי הספר דתיים

מס' 002374, קיץ תשע"ט

חלק א – ויקרא, דברים

על התלמיד לענות על שלוש מן השאלות 1-5.

1. ויקרא, פרק י"ט, פסוקים י"א-י"ט

- א. מחשבה – לא תשנא, לא תיטר, ואהבת לרעך כמוך.
דיבור – לא תלך רכיל, הוכח תוכיח.
מעשה – לא תעמוד על דם רעך, לא תקם.
- ב. (1) חוקים – מצוות שטעמן לא ידוע.
(2) אסור לזרוע במקום אחד שני מיני גידולים שונים.
אסור ללבוש בגד שמורכב מצמר ופשתים.
- ג. (1) המצוות האלה אינן נחשבות לחוקים מכיוון שיש להן טעם הגיוני לתיקון החברה.
(2) האדם מתחנך לציות / ליראה / להכנעה לה'.

2. דברים – יחידת "הארץ הטובה"

- א. (1) לחם וכדומה.
יין וכדומה.
דבש תמרים.
(2) עושר במחצבים / שפע / יש בה הכול.
- ב. (1) ברכת המזון.
(2) כדי לציין שצריך להודות לה' על הטוב או להכיר שהשפע מאת ה' ולא מכוחו של האדם.
- ג. (1) האדם צריך להעביר בעצמו את המים לשדות (מהנילוס).
מי הגשמים יורדים ישירות על השדות, והאדם לא צריך לטרוח.
(2) ה' משגיח השגחה תמידית על ארץ-ישראל, והשגחה זו באה לידי ביטוי במתן הגשמים (לפי מעשיהם של ישראל).

3. דברים – יחידת "הברית"

- א. (1) ה', שהוא האלוקים של עם ישראל, הוא המלך היחיד על כל העולם, אֲנִי ה', שהוא אלוקי ישראל, עתיד להיות האל היחיד שכולם מכירים בו.
(2) בכל לבבך – בשני יצריך/בשלמות.
בכל נפשך – למסור את הנפש.
בכל מאורך – בכל ממונך.
- ב. (1) האדם צריך לקבל על עצמו עול מלכות שמיים, ואחר כך לקבל עליו עול מצוות.
(2) בפרשה זו נאמר שיש שכר על קיום מצוות ויש עונש על אי-קיום מצוות או כל ציטוט של פסוק המתייחס לגמול.
- ג. אומרים "שמע ישראל" ארבע פעמים ביום (שחרית, ערבית, "קורבנות" ועל המיטה, ולעיתים חמש פעמים – גם בקדושה של מוסף), אומרים "שמע ישראל" לפני המיתה, יהודים אמרו זאת לאורך ההיסטוריה לפני שמתו על קידוש השם.
כל תשובה מנומקת תתקבל.

4. דברים — יחידת "פתח תפתח"

- א. (1) מצוות שכחה — אם אדם שכח אלומות בשדה, אסור לו לחזור ולקחתן אלא עליו להשאיר אותן לעני.
 (2) פאה באילן — לא לאסוף את הזיתים/הענבים הבודדים או לא לאסוף את העוללות — האשכולות שאין להם כתף ונטף.
 ב. (1) איסור הלנת שכר.
 (2) ה' שומע לתפילת העני.
 ג. הלוואה לעני — שיקום העני. מלווים לו כסף שיאפשר לו להתפרנס.
 מצוות שכחה — כבוד העני נשמר מכיוון שבעל השדה אינו יודע מי לוקח את השכחה או שהעני טורח בעצמו.

5. דברים — יחידת דיני מלחמה

- א. (1) מפני שבמלחמה יש נטייה להתנהגות לא מוסרית.
 (2) אסור לכרות עץ פרי כדי לבנות מצור על האויב.
 ב. (1) למחות את עמלק ולזכור את שעשו לנו.
 (2) מקיימים היום את מצוות הזכירה על ידי קריאת "פרשת זכור" בבית הכנסת.
 ג. (1) מלחמה לכיבוש הארץ, מלחמה כנגד אויבים שתוקפים את עם ישראל, מלחמה נגד עמלק.
 (2) מלחמת מצווה משום שהאויבים המתוארים בתפילה תוקפים את עם ישראל.

חלק ב — מלכים ב, ירמיהו ויחזקאל

על התלמיד לענות על שתיים מן השאלות 6-8.

6. מלכים ב, פרק כ"א

- א. (1) עבד עבודה זרה בתוך בית המקדש.
 (2) מנשה רצח הרבה אנשים חפים מפשע.
 ב. (1) "בחודש העשירי בעשור לחודש" (פסוק א') — התחיל המצור על ירושלים.
 "בתשעה לחודש" (פסוקים ג'-ד) — התחזק הרעב ובקיעת העיר.
 "בחודש חמישי בשבעה לחודש" (פסוקים ח') — שרפת המקדש ובתי המלך והעם.
 (2) גלות.

7. ירמיהו, פרק כ"ו

- א. (1) בחצר בית ה', כי שם העם מכונס או משום שמדובר בנבואת חורבן על בית ה'.
 (2) חורבן בית המקדש וחורבן ירושלים.
 ב. ירמיהו הואשם (פסוק ט') בנבואת שקר / איך הוא מעז להתנבא על חורבן בית ה'.
 העונש שרצו לגזור על ירמיהו הוא מוות.
 ירמיהו אמר להגנתו שה' שלח אותו / שנבואת החורבן שלו היא רק אם עם ישראל לא יחזור בתשובה / אם תהרגו אותי תוסיפו חטא של הריגת דם נקי.
 הדין שנפסק על ירמיהו הוא כי אינו בן מוות.

8. יחזקאל, פרק ל"ו

- א. (1) משום שהארץ שוממה / לסמל את מצבו הרע של ישראל שאינו בארצו, או בגלל תוכן הנבואה שעוסקת בארץ-ישראל.
(2) בפסוק ב' – רוצים לרשת את ארץ-ישראל.
בפסוק י"ג – זו ארץ מקוללת הממיתה את יושביה.
- ב. (1) ריבוי אוכלוסין – פסוקים י' או י"א. בניין ערים – פסוקים י' או י"א.
(2) ההבטחה היא אחדות של עם ישראל. כל תשובה מנומקת שההבטחה התקיימה או לא התקיימה – תתקבל.

חלק ג – עזרא ונחמיה

על התלמיד לענות על אחת מן השאלות 9-10.

9. עזרא

- א. (1) חנוכת בית המקדש. העם הקריב קורבנות.
(2) בפרק ו' מתואר המימוש של הרשות שנתן כורש בהצהרתו להקים את בית המקדש.
- ב. בניית בית המקדש, עליית עזרא, עליית נחמיה, בניית החומה.

10. נחמיה

- א. (1) חומת ירושלים פרוצה, העם בירושלים במצב רע.
(2) מבקש רשות לעלות לירושלים ולשקם אותה, מבקש סיוע למעבר ליהודה, מבקש חומרי בנייה לחומה.
- ב. הסרת החרפה, סייעתא דשמיא והבטחת כורש.